

NOVADNIEKS

SESTDien.
1991. gada 12. janvārī

PREIĻU RAJONA LAIKRĀKSTS

Nr. 4 (6163)
Maks. 10 kopek.

RAJONA PANORĀMA

□ LTF Preiļu nodaļas koordinācijas ecentrā (Preiļos, Tirkus laukumā 1) šīnās dienās var iegriezties ikviens rajona iedzīvotājs, jo tur, ietaupot neskaitāmus individuālos gājienus uz banku, notiek līdzekļu vākšana Preses nama darbinieku un žurnālistu materiālam atbalstam. Koordinācijas centrā dežūras notiek līdz plkst. 19.00.

□ Notikusi rajona TIN padomes sēde. Tajā tika skatīti uz izglītības nodaļas darbinieku amatū ienemšanu izsludinātā konkursa rezultāti.

Diemžēl darbam tika apstiprināts tikai viens cilvēks — vadītājs speciālists ceļniecības un remontu jautājumos. Sai amatā turpmāk strādās Antons Andžāns.

Nevienu no trīm izvirzītajām kandidatūrām netika apstiprināta par koordinācijas centra vadītāju. Tādēļ uz šo amatū un uz pirmsskolas bērnu iestāžu inspektora amatū konkursā turpinās vēl šomēnes. Taču jau 1. februāri izglītības nodaļai jāsāk darbs jaunajā sastāvā.

□ Republikā kopš janvāra sākuma neiznāk avizes, bet Preses nama un tipogrāfijas darbinieki palikuši bez darba. Lai atbalstītu viņu prasības, izveidots fonds «Solidaritāte». 3, 5 tūkstošus rubļu tajā pārskaitījusi Livānu eksperimentālā biokimiskā rūpniecība.

□ Laikraksta «Novadnieks» redakcija Preses nama žurnālistu fondā pārskaitīja 500 rubļus.

□ Notika Latvijas Demokrātiskās darba partijas Preiļu rajona komitejas valdes paplašinātā sēde. To atklāja un vadīja valdes sekretāre A. Pastore.

Sēdē LDDP rajona komitejas valdes locekļi izteica savu attieksmi pret pašreizējiem politiskajiem notikumiem republikā un rajonā, šajā sakarībā pieņēma paziņojumu. Nolemts sasaukt LDDP rajona komitejas plēnumu, kurā izvērtēs politisko situāciju republikā un rajonā, lēms no tās izrietošos partijas turpmākos uzdevumus.

□ Ziemsvētku un Jaungada svētīšana Aizkalnē beidzās ar pagasta deputātu un vīetejo organizāciju vadītāju balli.

Pirma reizi muzieja pašu kapela Jāņa Krumpāna vadībā. Par jautru noskoņojumu gādāja «dzīva» Kaza un neizpalika arī horoskopī.

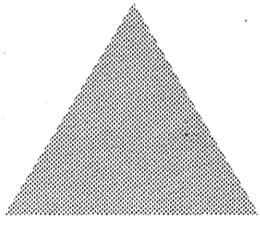
□ Līdz janvāra beigām Preiļu grāmatu namā ir aplūkojama Rēzeknes mākslinieka Pētera Prikuļa Ziemassvētku rotājumu izstāde.

□ Pareizticīgo un venticīnieku Ziemassvētku svētīšana Preiļos beidzās ar Dienvidlatgales mūzikas biedrības kamerkoru koncertu. Daugavpilieši dziedāja krievu garīgās dziesmas.

Ziemas mēneši Preiļu 24. ceļu remontu un būvniecības pārvaldes ļaudim ir nemiera un rūpju laiks. Sevišķi — ja uz ceļiem parādās apledojuums, kā tas jau ne reizi bijis šoziem, vai arī — ja uzņāk pamatīgs putenis un mašīnas netiek cauri sniega kalniem. Ceļu darbinieki šajā laikā bieži tiek pelti, bet reti kurš zina, cik maz tehnikas ir pārvaldes rīcībā, cik tā novecījusi. Par to, lai tā to mēr darbotos, gādā arī gāzes un elektro-metinātājs Jevģējns Leonovs (attēlā). Amatu viņš iemācījās dienesta laikā armijā un par metinātāju strādā nu jau septiņus gadus (iegūta piektā kategorija).

J. Silicka foto

Rīkojums atcelts!

Pēdējo dienu notikumi republikā satrauc daudzu prātus un sirdis.

PSRS Brunotie Spēki pašlaik ignorē ne tikai Latvijas Republikā pienemtos likumus, bet arī PSRS Konstitūciju. PSRS Konstitūcija neparedz jauniešu piespiedu mobilizāciju Padomju Armijā.

Pašlaik visus jauniešus, kuri ir sasnieduši iesaukšanas vecumu, var iedalīt četrās grupās:

□ jaunieši, kas pilda Latvijas PSR likumu «Par alternatīvo (darba) dienestu»;

□ jaunieši, kas pilda dienestu PSRS Brunotajos Spēkos;

□ jaunieši, kas ir dezertējuši no PSRS Brunotajiem Spēkiem;

□ jaunieši, kas nepilda ne alternatīvo (darba) dienestu, ne arī dienestu PSRS Brunotajos

Spēkos, izvairās no abiem die nestiem.

Mūsu galvenais uzdevums ir pasargāt jauniešus, kas godprātīgi pilda alternatīvo (darba) dienestu, no piespiedu mobilizācijas. Tāpēc Latvijas Republikas Augstākā Padome visiem šiem jauniešiem, sākot ar šī gada 8. janvāri, ir piešķirusi bezgalgas atļaujinājumu.

Rajona kara komisariāts pašlaik aicina alternatīvajā (darba) dienestā iesauktos jauniešus ierasties kara komisariātā uz pārrunām. Rajona alternatīvā (darba) dienesta nodalai ar šo uzaicinājumu nav nekāda sakara. Ja puiši nav pārdomājuši un, neskaitoties ne uz ko, grib palikt alternatīvajā (darba) dienestā, tad uz pārrunām kara komisariātā viniem nav jāierodas, gluži ot-

rādi — jāizvairās no piespiedu mobilizācijas. Ja kāds no jauniešiem tomēr ir mainījis savu lēmumu un grib iet dienēt PSRS Brunotajos Spēkos, tad par to viņam rakstiski ir jāpaziņo rajona alternatīvā (darba) dienesta lietu komisijai un jāierodas kāra komisariātā pēc pavestes.

Laikraksta «Novadnieks» ce tutidienas, 10. janvāra numurā tika publicēts rajona izpildkomitejas 1991. gada 3. janvāra rīkojums Nr. 6 «Par 1974. gadē dzīmošo jauniešu medicīnisko izmeklēšanu un nemšanu uzskaitē iesaukšanai dienestā». Sa karā ar jauniešu piespiedu mobilizāciju PSRS armijā, rajona TDP prezidijs 9. janvāri šī rīkojuma izpildi ir apturējis uz nenoteiktu laiku.

A. STAUZS,
rajona izpildkomitejas alternatīvā (darba) dienesta nodaļas vadītājs

LDDP Preiļu rajona komitejas valdes paziņojums

Sajās dienās visas pasaules sābleidības uzmanība pievērsta notikumiem Latvijā. Preses namam Rīgā, kur žurnālistu un tipogrāfijas darbinieku vieta «saimnieko» viri plankumainzāļos tērpos ar saīsinātu Kalašnikova automātu plecā, bet LKP lideri, sēdēdami ērtos krēslos, armijas aizsargātī, priečājas par to, ka politiska situācija republikā saasinās. Sodien nav saprotams tik skaisti izsludinātais komunistiskās partijas mērķis — darba cilvēka interešu alzstāvēšana.

LKP CK liderus viņu darbibā pavada mistiski sapni, viņi līdz šim brīdīm nav aptvēruši, ka automātu stobri un «melnās bereutes» nevar dot ledvesmu žurnālistiem viņu radošajā darbā. Tanti paša laika lasītāji visa Latvijā galda savus informācijas nesējus — laikrakstus un žurnālus.

LKP būtu īstais laiks atcerēties, ka ar varu mīlš neklūsi, un varu ar leročiem sagrabt nevar — var iznīcināt cilvēkus, ja to

Preses nama žurnālistiem ir jābūt tā īstajiem saimniekiem, gaismas nesējiem savai tautai, savai Tēvijai.

Latvijas Demokrātiskās darba partijas Preiļu rajona organizācijas biedri un tās piekritēji šīnis grūto pārbaudījumu dienās ir kopā ar jums, Latvijas Preses nama darbinieki!

Rīt — uz Vislatvijas manifestāciju

VISLATVIJAS MANIFESTĀCIJU

kas notiks rīt, 13. janvāri, plkst. 14.00 Rīgā, Daugavas krastmalā.

Aizmirsīsim beidzot savstarpējās nesaskaņas, atliksim pie mājas savas ikdienas rūpes, bet

atcerēsimies tikai pašu galveno — tiesīšu šajās dienās izšķiras mūsu un mūsu bērnu, mūsu tautas un Latvijas liktenis. Rīt var būt jau par vēlu. Būsim salīdēti un patiesām reiz viesoti!

Izbraukšana uz Rigu — no Preiļu centra plkst. 8.30.

Republika: notikumi un fakti

VELREIZ PAR PRĒSES NAMU

2. janvāri «melno berešu» vārīmācīgi nolaupītais akciju sabiedrības «Prezes nams» prezidents Kazimirs Dundurs atbrivoti un šobrīd radis mājvietu Latvijas Republikas Ministru Pādome. Te būs viņa koordinācijas centrs, te viņam ierādīts darba kabinets, ir atiecīgi sakaru līdzekļi.

Kazimirs Dundurs kategoriski noliedza 3. janvāri Interfrontes mitinā izteikto demagogiju, ka Latvijas valdība gribot apturēt krievu valoda iznākošo laikrakstu izdošanu. Tieši otrādi, Ministru Padome šobrīd garantē «Sovetska ja Molodjož» un «Rīgas Balss» krlevu varlanta iznāšanu jau vistuvākajā laikā. Tāpat tiek dotas garantijas, ka citās tipogrāfijas latviešu valodā iznāks «Rīgas Balss», «Dienā», «Latvijas Jaunatne» un «Neatkarīga Cīpa». Citiem laikrakstiem un žurnāliem diemžēl būs pašiem jameklēceļi pie lasītāja.

Sakarā ar banditisko bruno-to uzbrukumu Preses namam

Ministrus Padome izdevusi rīkojumu izņemti Latvijas laikrakstu un žurnālu izdevniecības apalo zīmogu un čeku grāmati un nodot to glabāšanai Latvijas republikas valdības administrācijā, kā arī Latvijas Sociālās attīstības bankai pārtraukt norēķinu operāciju un iesaldēt Latvijas laikrakstu un žurnālu izdevniecības norēķinu kontu.

Latvijas Republikas Valdības informācijas dienests

Latvijas Valsts apdrošināšanas firma «Latva» ziņo, ka ar valdības lēmuunu no 1991. gada 1. janvāri atcelta obligātā koħozu un valsts saimniecības uzņēmumu mantas valsts apdrošināšana. Šim saimniecībām un lauksaimniecības uzņēmumiem, kā arī rūpniecības uzņēmumiem un citiem uzņēmējiem tiek piedāvāts noslēgt brīvprātīgu, mantas apdrošināšanai līgumus firmas rajonu nodaļas. Uzzinās pa tālrūpiem: Riga

229660 un 229142.

Netālu no Krāslavas, Jermoloviču ģimenes mājās, vējā atpūtis Jaungada apsveikumu no Holandes. Pastkartē, ko šurp atnesuši trīs krāsaini gaisa baloni, vienkāršos un sīrsnigos vārdos vēlēta laba veselība un laime. «Neparatāts apsveikums, kas nosūtīts 31. decembrī, pavadijis ceļā trīs dienāktis un nez kāpēc nolaidies tieši mūsmājas,» ne bez lepnuma stāsta saimniece Emīlija Jermoloviča.

Pirmais mačs starp Latvija un Krāslavas bokseriem notika pirms 65 gadiem. Un tagad, 22. janvāri, Rīgas Cirka galdāma jauna sastapšanās. Tikai šoreiz spēklem mērojies profesionāli. Latvijas profesionālo bokseru savienība otro reizi izleis ringā. Pirmā tikšanās ar maskaviešiem beidzās ar mūsu meistarū uzvaru (4,5:2,5). Cirkā jau pārdom būtēs uz šo maču.

LETA

Aktuāls temats

Liepājas rakurss

brīvas vietas, taču pamatlīcēnos tā veidošana ir pabeigta.

— Ar varu un portfellem ir skaidrs, bet ko var atbildēt uz šādu neviļus dzirdētu repliku par valdi: «Viņi vienīgi nosaukumus maina...?»

— Droši vien ar to jāsaprot ne tikai parastā vārda «izpildkomiteja» izšūšana no apgrozības. Runājot par nodalām un pārvaldēm, jāteic, ka to nosaukumu mainīt, kaut arī tas nav galvenais, dažbrīd ir vienkārši nepieciešama. Tā nav iegrība, bet vienīgi funkciju mainīs sekas. Teiksim, sociālās nodrošināšanas nodala kļūvusi par sociālās alzsardzības nodalu. Skriet, ka neko nevajadzētu paskaldrot. Kas nodarbīties ar ūdens tirdzniecību un palīdzēt organizēt tirdzniecību par sociāli zemām cenām? Kultūras iestādēm, protams, nav vajadzīga direktīva vadīšana, un tāpēc mēs likvidējām kultūras nodalu, bet izveidojām informācijas un koordinācijas centru. Pati dzīve vienkārši diktē citus nosaukumus. Gribam dot valrādītās apjomības namu pārvaldēm. Tādējādi valrs nebūs nepieciešams uzturēt smagnējo dzīvokļu saimniecības ražošanas pārvaldes šātu.

— Kas tomēr izraisījis šādu apvienošanu?

— Līta tāda, ka padomei un pilsētas izpildkomitejai pastāvīgi radās domstarpības un preturunas. Deputāti pastāvīgi iejaucas aparātā darbā ar savām bezgalīgām pārbaudēm. Starp citu, tam bija pietiekami daudzi iemesli. Izpildkomitejas prileksēdētājs un padomes prileksēdētājs darbā pastāvīgi dublēja viens otru, bet izpildkomitejas locekļi — pilsētā pazīstami un cienījami cilvēki — vienmēr bila aizņemti savā pamatdarbā un tikai reizi divās nedēļās ieradās uz kārtējo sēdi. Viņi nepaspēja dezināt ledzīlināties visos apspriešanai iesniegtajos jautājumos, un tāpēc tāka pieņemti aparātam visizdevīgākie lēmumi. Tādējādi valdē ir deputāti, kuriem ir tiesības gan lemt, gan lēmumus iestenot. Viņiem jāstrādā tikai valdē. Tāpēc nepieciešamības gadījumā mēs varam rīkot sēdes arī blēžāk. Un tātad arī operatīvā rīsināt pilsētas dzīves iautājumos.

— Ka pilsētas valde sevi apliecinājusi sākumā? Stāsta, ka esot grūtības ar kadrīem?

— Dažs labs vēlētājs ir neapmierināts, ka mēs tikai portfelus dalot un cīnoties ar varu. Bet kāpēc tādā gadījumā mums bija jāpiekrīt ievēlēšanai? Mums vienkārši ir nepieciešama vara! Te nav nekā neparasta. Cits jautājums ir tāds, ka mums rūpīgi jāizraugaši kadri. Un es kā pilsētas galva gribu būt pārleciņāts par tiem cilvēkiem, ar kuriem man katru dienu jāstrādā roku rokā. Tika nolemts, ka valde līdz ar pilsētas galvu būs vēl astoni locekļi. Pagaidām vēl nav aiznemtas visas vakances. Tiesa, dažām mūsu kandidātūrām nepiekrīta iepriekšējā sesija. Vārdū sakot, ir diezgan grūti pieņemt optimālo variantu.

— Kāds tam ir iemesls?

— To ir daudz. Vispirms iau tas, ka, piekrītot strādāt valdē, jāstatīs iepriekšējās darbs. Bet kāpēc, teiksim, ārstam vai žurnālistam būtu jāmaina profesija? Kad mēs kļūvām par deputātiem, neviens taču nedomāja, ka notiks šāds pavērsiens. Dala deputātu nezina valsts valodu, daļai trūkst nepieciešamības izglītības, dažu kāvē plānsensības vecums. Pašreizējā mūsu darbības posmā par valdes locekļiem nevar būt cilvēki, kas pieradusi strādāt ne vairāk kā 8 stundas dienā. Manuprāt viss telktās attiecas arī uz aparātu, kas tāpat tika veidots no jauna. Arī tajā vēl ir

Budžeta vēlēšana ir loti sarežģīts uzdevums, un tās ir to mēs šobrīd nodarbojamies. Daudz kas jāpārvērtē. Jāmaina vakardiennes prioritātes. Nauda tāku nekrītis no debesīm. Efektīvāk jāizmanto nodokli, un tās jāuzsver, ka par savdabīgu «glābšanas rinku» varētu kļūt mūsu tirdzniecības osta, kurai mēs gribam atdot iepriekšējo statusu. Tas dotu arī valutās ienēmumus, bet tie tācu nozīmē nelierobežotas iespējas pilsētas budžetam. Tātad, lai atvērtu ostu, ja tā var sacīt, jāatrod kopīga valoda ar lūras kara resoru. Jānoslēdz ar to savdabīgs miera līgums. Tomēr līdz šim mēs esam sadrušies ar karavīru neizpratni.

Nule beidzies gads, kurā notikušas lielas pārmaiņas gan politikā, gan ekonomikā, gan garīgā sfērā. So procesu nav iespējams aizkavēt. Tāpēc es domāju, ka nākotne būs labvēlīga Liepājas eksperimentam...

— Un lai tā būtu labvēlīga republikas pirmajam pilsētas galvam! Pateicos par sarunu!

Kirils BOBROVS,

LETA korespondents

Estētikas stunda

Alzvadītā tirsmestrība belgās Jersikas devingadīgajā skolā skolēni sanāca vienkopus uz Estētikas stundu. Bija paredzēta tikšanās ar mūsu cīlema dzejnieci Maiju Vaivodi.

Maija Vaivode atbildēja uz skolēnu jautājumiem, pastāstīja par sevi, par dzeju — kā tā rodas, kas pamudina rakstīt, cik dzejolus ir uzrakstīts u. c. Uzzinājām, ka viņa dzejojus rakstājau no 12. gadu vecuma. Dzejniece atzīst, ka visrāzīgākais

laiks dzejolu rakstišana ir bijis, strādājot Madonas rajona laikraksta redakcijā. Kopumā ir uzrakstīts ap 100 dzejoju. To liešlākā dala veltīta dzīves aktualitātēm.

Tikšanās noslēgumā dzirdējām skolas jauno dzejnieču dzejojus. Savas dzejas rindas Jāsiņa Kristīne Vaivode, Alja Lietauniece un Indra Sabanska.

S. LIETAUNIECE,
Jersikas skolas 9. kla-
ses skolniece

Stājas spēkā jaunais pensiju likums

Ar 1991. gada 1. janvāri paaugstinātas minimālās pensijas par pilnu darba stāžu. Vecuma pensija palielināta līdz 100 rubļiem mēnesi, pirmās un otrās grupas invaliditātes pensija — arī līdz 100 rubļiem, trešās grupas invaliditātes un visas pensijas par nepilnu darba stāžu — līdz 70 rubļiem, pensijas bāreniem un kritušo militārpersonu bērniem — līdz 100 rubļiem katram bērnam, apgādnieka zaudēšanas gadījumā — līdz 70 rubļiem katram bērnam. Atrafnēm, kurās sanēma 20 rubļu pabalstu par katru bērnu, noteikta sociālā pensija — ne mazāk par 70 rubļiem, reķinot uz katru bērnu.

Ar 1991. gada 1. janvāri likvidētas vietējās un republikas nozīmei personālās pensijas. Ierosināti vairāki personālo pensiju pārrēkināšanas varianti, un katram pensionāram ir tiesības

izvēlēties sev visizdevīgāko. Gaidījumā, ja pensionāram nav tiesību saņemt valsts pensiju, vienam tiek noteikta sociālā pensija.

Ar 1991. gada 1. janvāri pilsoniem, kam nav tiesību saņemt pensiju, noteikta sociālā pensija — virlešiem no 65 gadu, bet sievietēm no 60 gadu vecumam. Lai noformētu sociālo pensiju, sociālās nodrošināšanas nodalā nepieciešams iesniegt iesniegumu, uzrādot savu pasi.

Līdz 1991. gada 1. janvārim noteikto pensiju pārrēkināšana notiks, pamatojoties uz dokumentiem par vecumu, stāžu, pensiņa izpelnu u.c., kuri ir uz pārrēkināšanas brīdi, kā arī pamatojoties uz papildus dokumentiem, kurus uzrāda pensionārs pārrēkināšanas brīdī.

Taču, lai pārrēkinātu agrāk noteiktās pensijas atbilstoši jaunajam likumam, būs vajadzīgs

Sakaru pakalpojumi kļūst dārgāki

Ar šī gada 1. janvāri republika stājušies spēkā jaunie sakaru pakalpojumu tarifi. Tie paredz cenu paaugstināšanos telefonizāciju un pasta sūtījumiem. Saja sakaribā uz «Novadnieku» korespondenta jautājumiem atbild Preiļu sakaru mezgla priekšnieka vietnieks STANISLAVS SENNE.

— Kādi ir jaunie cenu tarifi telefona aparātu uzstādīšanai, to lietošanai?

— Latvijas Republikas ekonomikas ministrija un tās departamenti noteikuši šādus pilsētas un lauku telefona sakaru pakalpojumu tarifus: telefona aparāta un atsevišķu numuru uzstādīšana iedzīvotājiem — 150 rubļu, uzņēmumiem — 400 rubļu; paralēla telefona aparāta ierīkošana attiecīgi 4 un 8 rubļi; par pamata telefona aparāta individuālo lietošanu abonenta maksa gadā — 90 rubļu (mēnesi — 7,5 rubli), par kolektīvo lietošanu (uzņēmumiem) — 270 rubļu gadā.

Atvieglota abonenta maksa par telefona aparātu 2,5 rubļi mēnesi un uzstādīšanas maksa 20 rubļi tiek iekasēta:

no visu kategoriju vientuļiem pensionāriem un invalīdiem, kuri saņem minimālo pensiju, kāda noteikta likumā par pensijām un kuriem nav citu ienākumu avotu;

no vientuļām mātēm (tēviem), kuriem ir bērni vecumā līdz 16 gadiem un kuriem ienākumi uz vienu ģimenes locekli ir mazāki par likumā noteikto iztikas minimumu.

— Kādas izmaiņas notikušas pasta sūtījumu samaksā?

— Paku pārsūtišanā samaksā kļuvusi dārgāka divkārt. Piemēram, ja līdz šim 1 kilograma sūtījuma uz Rīgu maksāja 35 kapeikas, tad tagad — 70 kapeikas.

Divreiz dārgāki kļuvuši pakalpojumi paku iesaiņošanā, pārsiešanā un citu operāciju veikšanā.

Parastās vēstules nosūtīšana tagad maksā 15 kapeikas (pastmarkas cena) agrāko 5 kapeiku vietā.

— Preses izdevumu abonentu tagad sakaru mezglam maksā par to piegādi. Kā tas letekmēs laikrakstu un žurnālu piegādes paātrināšanu lasītājiem, pastnieku kadru nostabilizēšanos?

— Iznēsājot preses izdevumus, tagad pilsētu pastnieki mēnesi saņems par 40—50 rubļiem vairāk, lauku pastnieku mēneša alga pieauga par 16—18 rubļiem. Noteikumi paredz, ka laikraksti to abonentiem jāpiegādā to iznākšanas dienā. Ja laikrakstu piegāde no Rīgas nenokavējas, tad preiliešiem un līvāniešiem pastnieki tos piegādā jau pusdienu laikā.

Pilsētu pastnieku alga tagad ir ap 200 rubļu mēnesi. Beidzot visi vajadzīgie pastnieki ir ari Livānos.

Jānis GURGONS

ŠI GADA 7. janvārt Preiļu kafetu biedrības žēlsirdības grupa radās iespēja apmeklēt Salenieku pansionātu, kurā atrodas 58 cilvēki.

Šo pansionātu vairākas reizes tilku apmeklējusi sešdesmito gadu beigās un septiņdesmito gadu sākumā. Toreiz tur bija ievelēta mana skolotāja Paulīne Rimova un manas vecmāmiņas māsa Rozīlija Brice, kura, izturējusi ilgo izsūtījumu Sibīrijā, kā vienīši, vecs cilvēks atgriezās Latvijā, atstājot nezināmā sasalomā savu dzīves draugu un divus dēlus. Sāpīgas ir šīs atmiņas.

Garā redz pēdējo Salenieku apmeklējumu lieši Jāns, pēdējs atvadās, pēdējo krustu, ar kuru viņa mani svētīja man aizbraucot.

Soreiz mūsu žēlsirdības grupu sagaidīja pansionāta direktore V. Grībūšķa kundze. Viņa laipni mūs iepazīstināja ar pansionāta iemītniekiem un viņu stāvokli, kā arī palīdzēja neatstāt nevienu bez sarūpētā cienastā. Visi, ar kuriem runāju, labi esaucās par savu direktori. Jādomā, tas tika teikts neliekotoli.

Un tomēr, Dievs pasargi, es negrībētu tur noklūt. Kādam no gulēšajiem veciņiem uzprastīju, no kuras pušes viņš. Esot no Vārkavas. Tālāk šis cilvēks ar savu stāstījumu netika, beiss aizlōza, acīs radās asaras. Sāpētu, ka mans jaunājums bija sāpīgs pieskāriens bijušajam. Pamestības un vienīlības asaras par to nepārprotami liegināja.

Vienā no istabām atradās mana skolas biedrīne. Viņa bezspēcīgi raudāja. Direktore paskaidroja, ka viņa ir paralīzēta. Piegāju pie viņas gultas un teicu: ja viņa mani pazīst un atceras, lai atver acis un lai paskatās mani. Par zīmi, ka mani pazīst, viņa atvēra acis, paskatījās un, atkal tās aizvērusi, rūgti raudāja. Tātad dzīvs cilvēks, kas saprot un jūt visu, bet kuram tikai paralīzētas kustības un valoda. Atceros viņu kā labu sportisti, saticīgu meiteni.

Vairākās istabās bija svētku egilites. Dažēj pie sienām svētbildītes. Zēl, ka joti mazā formātā. Tā gribētos, lai pansionātus, šīs skumīgās viecas, kur cilvēki vada savas dzīves pēdējos gadus, vistiešākajā nozīmē rotātu reliģiska satura reprodukcijas. Cik labi būtu, ja atrastos kāda lūgšanu vieča, kur būtu iespēja vienātē sarunāties ar Dievu. Tas cilvēkiem palīdzētu labāk izprast

laiks. Sociālās nodrošināšanas nodalas darbiniekji ir gatavi sākt pārrēkināt jaunās pensijas, taču diemžel vēl nav saņemti ne izskaidrojumi, ne arī jaunais pensiju likums. Taču uztraukties nevajadzētu. Pat ja stāžu apliecinotie un citi dokumenti sociālās nodrošināšanas nodalā tiks lesniegti vīsa 1991. gadā, gan pārrēkināšana, gan pensiju izmaksas notiks, sākot no šī gada 1. janvāra.

Atgādinām, ka, nosakot valsts pensiju, vērā tiks nemtl šādi nodarbinātības veidi:

□ obligātais karadienests,

□ dienests militārzētājā apsardzē un speciālo sakaru iestādēs,

□ mācību laiks augstskolās, kā arī citās mācību iestādēs pēc vidusskolas beigšanas,

□ individuālais darbs,

□ pirmsā grups invalida, bērna — invalida (līdz 16 gadu ve-

cuma sasniegšanai), kā arī 80 gadu un vecāku cilvēku aprūpēšanas laiks,

□ laiks, kad māte audzinājusi bērnu līdz 8 gadu vecumam,

□ algots darbs reliģiskās organizācijās.

Sakarā ar sociālās nodrošināšanas funkciju nodošanu līdz 1991. gada 1. janvārim rajona sociālās nodrošināšanas nodalā reģistrējušies 158 uzņēmumi un iestādes. Operatīvi reģistrējušies kolhozi un padomju salīmniecības, kā arī gandrīz visi uzņēmumi un iestādes. Taču no 55 kooperatīviem reģistrējušies tikai 34. Diemžel vēl nav reģistrējušās 6 pagastu padomes un valrāku kolhozu arī oīdokomitejas. Lūdzam ierasties 11. kabinetā, lai noformētu reģistrēšanos.

I. MĪHAJOVA,
rajona Izpildkomitejas sociālās nodrošināšanas nodalas vadītāja

Ar līdzjūtību uz Saleniekiem

dzīves un mūžības pretstatus.

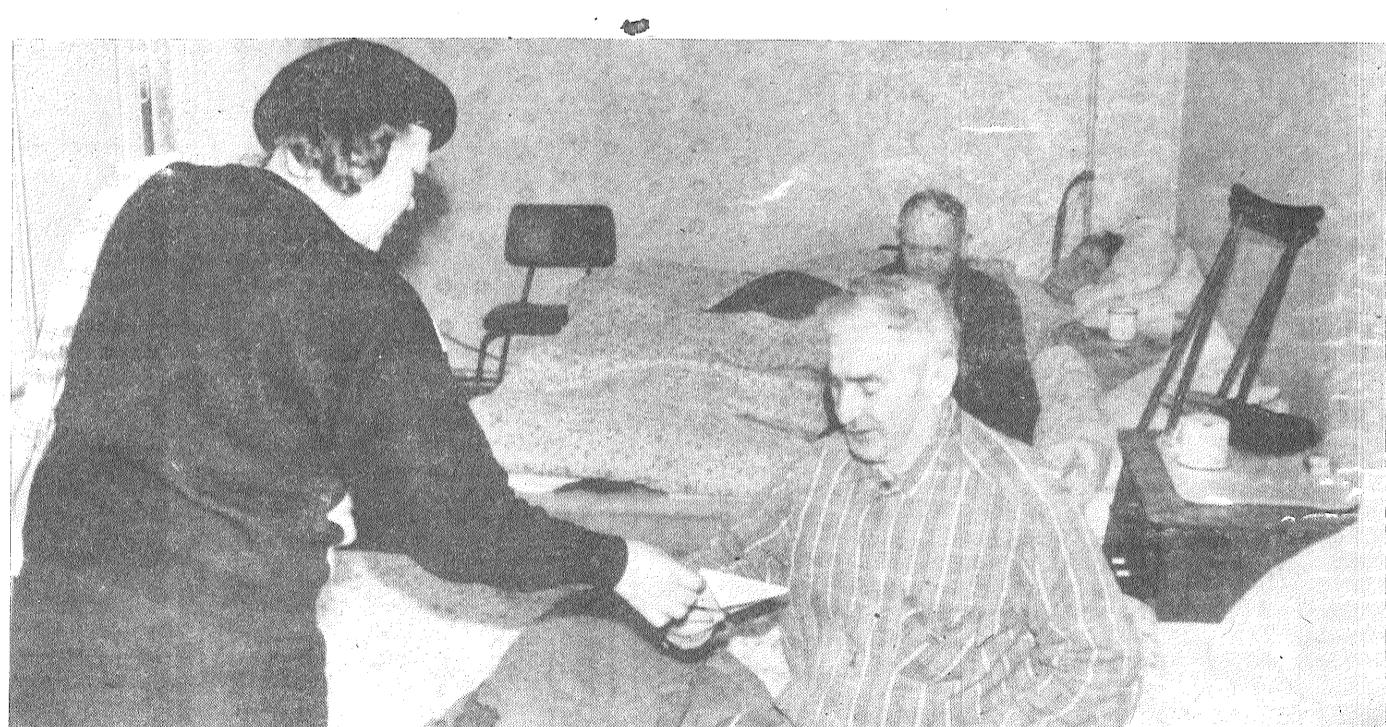
Cik veiksmīgs mums bijis šīs žēlsirdības pasākums, lai spriež tie, kam tas bija veltīts.

Soreiz mūsu aizbraukšanu novēlēs nesvētīja ar krusta zīmi, bet sirdī ūspāt izjutām gaišu prieku.

A. GIBELE (Preiļos)

Attēlos: oblates un cienastu pansionāta iemītniekiem pasniedz kafetu biedrības žēlsirdības nodalas vadītāja A. Gibeles (augšējā un apakšējā attēlā) un nodalas locekle Valentina Zelle (vidējā attēlā).

Kam šīs spēlītes vajadzīgas?

Godājamā laikraksta redakcijai! Ar Jūsu starpniecību gribu izteikt neizpratni par faktiem, kas nāk galīgā politisko «platformu» cīnā. Laikrakstā «Cīna» (Nr. 237) 1990. gada 29. decembri kāds L. Strauds informē republikas un, iespējams, arī lasītājus aiz republikas robežām par Preiļu «Lauktechnikas» būšanām un nebūšanām. Raksts veidots kā neliela intervija ar Latvijas kompartijas pirmorganizācijas sekretāru Jāni Vaguli, kurš rakstīja belgās tās tiek sauktas par Antonu Vaguli.

Neiedzīlinoties sīkā apspršešanā, gribu paziņot, ka Preiļu «Lauktechnikā» ne Jānis Vagulis, ne arī Antons Vagulis pēdējo desmit gadu laikā nav strādājuši un arī pašlaik nestārā. Kompartijas organizāciju vada Jānis Vucāns. Atšķirībā no «Cīnas» rakstā minētā 50 gadus vecā (jau nānā?) partijas pirmorganizācijas sekretāra, Jānim Vucānam jau ir 60 gadu, un cienījamais vīrs nav strādājis par dispečeru un biedru tiesas priekšsēdētāju.

Vai tā ir apmelošana vai kompetences trūkums, nudien nezinu!

A. JERMOLAEVS,
Preiļu «Lauktechnikas» pārvadnieks

Jāsauc pie atbildības

Par iedzīvotāju miera traucēšanu stundu pirms leprieķējā Jaungada jau rakstīju. Taču — jārakstī vēl.

To, kas šāva, sagaidot šo Jaungadu pēc Maskavas laika, bija mazāk. Šāvienu atskanēja kaut kur no padibinēm, jo šāva pašlepus no dzīvokļu logiem. Preijos pirmie blikšķi atskanēja no Rēzeknes ielas 30. nama pirmā stāva loga pēc tam — daži no Rēzeknes ielas 34. nama ceturtais leejas un 36. nama pirmās leejas. Pāris ūdens bija Košukova ielā 2 un Ļepina ielā 4. Kas tad te varēja šaut!

Rajonā ir 63,5 procenti latviešu, 2 procenti baltkrievu, 1,9 procenti polju, 1,1 procenti ukraiņu un 1,6 procenti citu tautību pilsonu. Krievu tautības pilsonu sanāk mežāk par venu frešāju no iedzīvotāju kopējā skaita. Tie krievu tautības un citu tautību cilvēki, kas dzīvoši un auguši rajonā, nešaus. Tātad ūdens var saskaņī uz roku pirkstiem.

Rodas arī jautājums: «Kāpēc es val kāds cits nevarētu šaudīt ap pusnakti, felksim, savā dzīmēšanas dienā?» Taču tādā gadījumā mani,

droši vien, sauktu pie atbildības jo pirms pēris gadīem ir plenēts lēmums par administratīvo atbildību, kas jānem, ja tiek traucēts iedzīvotāju miers naktis stundās. Vai šo lēmumu nevajadzētu atfiecināt arī uz ūvējēju stundu pirms Jaungada?

Ja kāds negrib leverbrot Latvijas laiku, lai brauc uz Krieviju vai kur cītū un šauda tur, cik vlen patīk. Uz darbu gan mēs visi ejam pēc Latvijas laika. Tad kāpēc negribam to leverbrot citās reizēs?

Jāpbleibst, ka nevienu ūveni nedzīrēju no SCO dzīvojamo namu masīvā puses. Sarunā es pazīpām uzzināju, ka maz ūvēju bijis Līvānos.

Gribētu zināt rajona vadības viedokli par ūvēju saukšanu pie atbildības, jo vīnus atrast, man liekas, nav grūti. Palīgā jānāk arī deputātēm, jo citādi var iznākt kā parunū: «Iedod velnam vienu pirkstīnu, vīn paņems visu roku!»

J. ZĀRĀNS (Preijos)

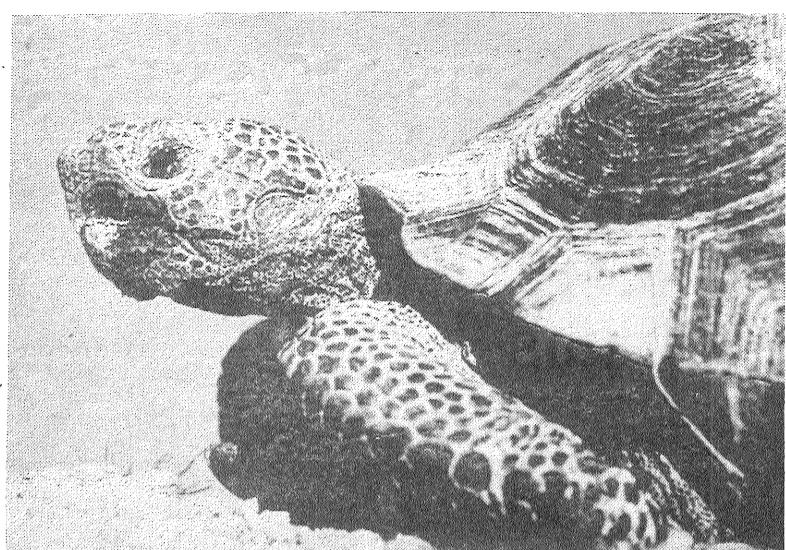
P. S. Bet cik skaistī un nesleptī no namu pagalmiem uzvījās gaisā daudzkrāsalas raķetes gadu mijā pēc Latvijas laikai!

Pasviediet kaulu Tortilai!

Tūkstošiem gadu še mierīgi brunurupuči dzīvoja Amerikā, Mohavas tuksnesī, bet nu valdība ir pazinojusi, ka to eksistēšana ir briesmās. Neko labi tiem nav nesusti kontaktašanās ar cilvēkiem. Lopkopības attīstība un tai sekojošās celtniecības bums šajā rajonā strauji samazināja dzīves telpu šiem Tortilām, radīja barības trūkumu, infekcijas draudus utt.

Zinātnieki ievērojuši, ka pēdējos 40 gados brunurupuči samazinājušies apmēros. Viņu brunas kļuvušas trauslākas un levainojamākas, un vispār ar brunurupuču veselību notikušas ievērojamas negatīvas izmaiņas. To daudzums gadu no gada samazinās.

Mohavas brunurupuču bēdīgā stāvokļa cēlonis ir kalcija aizsīces deficit, ar ko saistītas dažādas sasilmšanas un izmaiņas to orgānismā. Apkārtējās vides aizstāv-

ji, kas sacēluši trausmi, ierosina tuksnesī izmētā kaulus, akmenus un dažādus minerālus, lai šie rāpuli varētu no tiem iegūt nepieciešamo kalciju. Taču pastāv arī tāds uzska, ka diez vai tas palīdzēs: vienlaikā tādi pēc kalcija izsalkušie Mohavas iemītnieki, kā, piemēram, savvalas

truši, apsteigs lēnos brunurupučus.

Jautājums par tuksnešu brunurupuču glābšanu paliek atklāts,

ATTĒLĀ: atrodiet veidu, kā palīdzēt nabaga Tortilai, kurās brunas kalcija deficitā dēļ vairs nespēj izturēt dzīves smagumu... TASS fotochronika

Vienaldzībai nolemts

Pēc Jaungada redakcijā atskanēja telefona zvans. Centrālās rajona slimnīcas terapijas nodalas vadītāja, rajona Zēlsirdības kustības organizatorē ārste Māra Veita pastāstīja, ka savā ilgajā ārstes praksē pirmoreiz nācīes glābt cilvēku, kuru dzīvu ēdot nost... Vecu, vientoļu Vārkavas pagasta iedzīvotāju, izbadujošos, fiziski un garīgi saņautu, ātra palīdzība levedusi centrālajā rajona slimnīcā, kur

tūdāl sākusies cīna ar kustoniem, kas savairojušies tik daudz, ka dzīvojuši arī zem ādas.

Cilvēks strādājis fermā, vēl būtu žirgts un spējīgs paveikt fiziskus darbus, taču no netīrības, vientoļības, bada un aukstuma kļuvis nevesels un nespējīgs apkopt sevi, sagādāt pārtikas produktus. Galīgi bezspēcīgu vīnu atradusi kolhoza brigadiere.

A. VELDRE

Gribat ticiet,

negribat neticiet

ATKLATS DZĪVIBAS ELIKSIRS?

□ Amerikāņu astrofizikā Stīvs Kumpis un Deils Jangs specializētā zinātniskā žurnālā nesen publicējuši rakstu par kādu savdabīgu pētījumu, kas attiecas uz padomju kosmonautku.

Kāpēc padomju kosmonauti tik ilgu laiku pavada apkārtzemes orbītā? Kāpēc radītas dārgās orbitālās stacijas? Oficiālie padomju pārstāvji atbildēs uz šiem jautājumiem pagādām nav snieguši. Amerikāņu zinātnieki uzskata, ka orbitālājās stacijās, jau sen tiek ražots... dzīvības eliksirs. Lietu tāda, ka parastais zemes ūdens kosmosā pēc trim mēnešiem pilnīgi maina savu kīmisko struktūru un pārvērtās par vielu ar brīnumainām ipašībām. Piepiemēram, kosmiskais ūdens spēj ievērojami atjaunināt cilvēka organizma šūnas. Regulāri lietojot šo eliksīru, dzīves ilgumu ie-spējams pagarināt līdz 100 un vairāk gadiem.

Patlaban katrs padomju kosmiskais transportkuģis nogādā orbitā apmēram 100 litrus ūdens. Interesanti, kur paliek ūdens, kad tas atgriežas uz Zemes?

SAKUMA BIJA ZOKEJCEPURES...

□ Kas ir padomju valstiskuma pamatā? Kāpēc Padomju Savienību veido tieši 15 republikas? Kāpēc, piemēram, ne 25? Ne karīgie Doneckas vēsturnieki šajā sakarībā piedāvā savu versiju.

Ir zināms, ka pēc V. I. Lenīna nāves starp vadona personiskām mantām tiek atraistas 15 žokejcepures, kuras Iljīts nesāja dažādos savas dzīves periodos. Patlaban katras savienotās republikas galvaspilsētā ir V. I. Lenīna muzejs, un to nelzītrūkstošs ekspone — Iljīca žokejcepre. Vēsturnieki apgalvo, ka tieši žokejcepuru daudzums arī kļuva par pamatu Padomju Savienības izveidošanai no 15 sastāvdalām (atcerēsimies tradicionālo Monomaha cepuri).

NOTIKS MILJONARU KONGRESS

□ Nē, šoreiz runa nebūs par kolhoziem — miljonāriem. 1991. gada sakuma kādā no centrālās Krievijas pilsētām notiks padomju miljonāru — cilvēku kongress.

Kongresu paredzēts atklāt ar savdabīgu ceremoniju, proti — svinīgi sadedzināt 100 miljonus rubļu. Miljonāri to iecerējuši kā labdarības akciju. Labdarība izpaudīsies tādējādi, ka no apgrozības tiek izņemta nauda, kurai patlaban nav zelta seguma.

(«Sobesednik»)

Galvenais redaktors Pēteris Pīzelis

Laiķraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta
ofīndienas, ceturtdienas un sestdienas.

REDAKCIJAS ADRESĀ: 228250, Preijos, Aglonas ielā 1.

Tālrunis uzrīkotā: 22305.

Izdoti apgāds «Avīze», Rīgā, Brunīnieku ielā 47.

Izdevēdarbības licence Nr. 000069.

Iespējīs ražošanas apvienības «Līffar» Daugavpils tipogrāfijā Valkas ielā 1. Olsesiespēdums. Viens nos. Iespēdītaksnē. Metiens 12034 eksemplāri [Latviešu valodā 9 043 eksemplāri, krievu valodā 2 991 eksemplāri]. Pas. 51.

Indekss 68169.

Cik maksā reklāma un sludinājumi?

● Laikraksta «Novadnieks» redakcija paziņo, ka ar 1991. gada 1. janvāri tiek noteikta šāda maksa par reklāmas mate-

riāliem, sludinājumiem, līdzjūtībām, apsveikumiem rajona avīzē:

● 1. Individuālie un zēlsirdības organizāciju sludinājumi, līdzjūtības, apsveikumi, pateicības — 1,50 rbl. par kvadrātcentimetru;

● 2. Izglītības, medicīnas, kultūras, sporta un budžeta iešķības, pašvaldības orgānu sludinājumi, reklāmas materiāli, līdzjūtības, apsveikumi — 2 rbl. par 1 kvadrātcentimetru;

● 3. Valsts uzņēmumu, kolhozu, padomju saimniecību, partiju, sabiedrisko un sabiedriski politisko organizāciju sludinājumi, reklāmas materiāli, līdzjūtības, apsveikumi — 3 rbl. par

1 kvadrātcentimetru;

● 4. Kooperatīvu un kooperatīvo organizāciju reklāmas materiāli, sludinājumi, līdzjūtības, apsveikumi — 4,50 rbl. par 1 kvadrātcentimetru.

● Atsevišķos gadījumos zēlsirdības un labdarības organizācijām, kā arī materiāli maznodrošinātiem pensionāriem un invalidiem redakcija pēc attiecīgu dokumentu uzrādīšanas reklāmu un sludinājumus ievietos bez maksas.

● Par steidzamībiem sludinājumiem un reklāmas materiāliem, kuri jāpublicē tuvākajos divos

laikraksta numuros, maksa tiek paaugstināta par 40 procentiem.

● Ja sludinājums (pēc klienta vēlēšanās) tiek publicēts 2. vai 3. lappusē, maksa palielinās divas reizes, 1. lappusē — 3 rbl.

● Sludinājumi un reklāmas materiāli jālesniedz tajā valoda, kurā paredzēts tos publicēt.

Nepareizi noformētus pieteikumus redakcija turpmāk neizskatīs.

Tuvākas ziņas sniedz redakcijas grāmatvedība. Tālrunis — 22305.

PREIĻU RAJONA TAUTAS IZGLITĪBAS NODĀLA

atkārtoti izsludina konkursu uz sekjošām vakantām vietām:

organizatoriskā centra vadītājs (izglītība augstākā pedagoģiskā, alga 325 rbl.).

pirmsskolas bērnu iestāžu instruktors (izglītība augstākā pedagoģiskā, alga 315 rbl.).

Pieteikties pa telefonu līdz šī gada 21. janvārim.

Telefoni: 22332 vai 22481.

MAINA trīsistabu dzīvokli Līvānos, Biedrības ielā 5 pret diviem dzīvokliem. Zvanīt vēlu vākaros vai brīvdienās 44029.

Tāds divāns klusums šodien priedēs. Tur dzīvīgā serdei lauka sapīk... Bet brūci sirdi putnēns nesadziedēs. Nav spēka dzīvību griezt atpakaļ.

(A. Vējāns)

Dalām bēdu smagumu ar Kārlī GRIGORA piedergajiem, paravādot viņu dzīmīgās zemes emīlijātājā.

Līvānu eksperimentālās koka konstrukciju rūpnīcas kolektīvs

Vien paliks millesība tava. Kā sapīk un kā laimes mērs.

(O. Rikmanis)

Izsakām līdzjūtību Diānai Stupānei, no MĀMINAS uz mūžu atvadoties.

Preiļu 1. vidusskolas 9. b klasses kolektīvs un audzinātāja

Pierimst soli, klusē domā, Neskan milā tēva balss, Tikai klusa sapīk sirdi Ilgi vēl pēc viņa saukus.

(Z. Purvs)

Izsakām dzīļu līdzjūtību Jānim Utānam sakarā ar TĒVA nāvi.

Preiļu elektrotīklu rajona kolektīvs

Mūsu laiks ir tik iss — Mūža veji šalc apkārt un pāri.

Kas lai zina to bridī,

Kad atskanēs liktena balss?

(J. Sirbārdis)

Izsakām līdzjūtību Kārļa Grigora tuviniekiem, guldot VINU zemes klēpi.

Kolhoza «Līvāni» kolektīvs

Preiļu sagādes un ražošanas apvienība no šī gada 11. janvāra iepērk trūšu ādiņas, atkarīgi no defekta grupām par 1. šķiru maksā no 5,04 līdz 15,30 rbl., par 2. šķiru — no 3,60 līdz 12,42 rbl., par ādiņu, kiplokus — 4 rbl. par kilogramu, cūkgalu — 6 rbl., aitas gaļu — 5, rbl., teļa gaļu — 6 rbl. par kilogramu.

Izziņas pa telefonu 22230.